

Motion

1983/84:471

Lars Ernestam

Rätten att anföra besvär mot kommunal nämnds beslut om jäv

Reglerna om jäv i 4 och 5 §§ förvaltningslagen (1971:290) gäller dels inom statsförvaltningen, dels hos kommunala nämnder för den specialreglerade kommunalförvaltningen, exempelvis hälsovårdsnämnder. Grunden för reglerna är att förvaltningsförfarandet liksom förfarandet inom domstolarna skall präglas av objektivitet och opartiskhet.

Uppkommer fråga om jäv mot någon och har inte någon annan trätt i hans ställe skall nämnden snarast besluta i jävsfrågan (5 § tredje stycket). Beslutar nämnden att han skall anses jävig, är ifrågavarande person skyldig att finna sig i detta och avträda. Mot beslut i jävsfrågan får talan endast föras i samband med talan mot beslut varigenom myndigheten avgör ärendet (5 § fjärde stycket). Talan mot beslut av myndighet som kan överklagas får föras av den som beslutet angår om det går honom emot (11 §). Den som är part i ärendet kan med andra ord i samband med besvär mot beslutet i sak anföra besvär mot myndighetens beslut i jävsfrågan. Den som förklarats jävig av nämnden har däremot ingen besvärsrätt om inte beslutet i sakärendet angår honom och avgörandet går honom emot.

De kommunala nämndernas ställningstagande till frågor om jäv torde normalt präglas av objektivitet och opartiskhet. Teoretiskt kan dock en majoritet förklara en representant för en minoritet för jävig på relativt lösa grunder. Den som kan överklaga detta är sakägaren i aktuellt ärende. Den som förklarats jävig saknar, som tidigare framförts, denna möjlighet. Det vore rimligt att den jävförklarade har denna möjlighet. Frågeställningen kompliceras dock givetvis av att den jävförklarades röst oftast inte är avgörande för utgången av beslutet i sakärendet. Om den jävförklarade får överklagningsrätt kan förseningar i handläggningen uppkomma.

Den jävförklarade ledamotens ställning är emellertid så oklar att det är rimligt att nuvarande jävsregler ses över. Förvaltningsrättsutredningen har i sitt nyligen avlämnade betänkande (SOU 1983:73) inte föreslagit mer än begränsade förändringar av nuvarande jävsregler. Utredningen konstaterar att jäv är ett ämne av betydande räckvidd som skär igenom ett stort antal lagar och andra författningar. Utredningen konstaterar dessutom att en förutsättningslös översyn av jävsreglerna kan vara av värde vid lämpligt tillfälle.

Med hänvisning till ovanstående hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i
motionen anförts om översyn av reglerna för jäv.

Stockholm den 16 januari 1984

LARS ERNESTAM (fp)